

TÜRKİYE

Ocak 2021

Öne Çıkan Sayılar (31 Ocak 2010 itibarıyla)

Türkiye, **4 milyon**

uluslararası koruma ihtiyacı içinde olan kişiye ev sahipliği yapmaktadır. Geçici koruma altında yaklaşık 3,6 milyon Suriyeli, diğer milliyetlerden 323.000'e yakın uluslararası koruma başvuru ve statü sahibi bulunmaktadır. Suriyelilerin %98'inden fazlası 81 ilde ev sahibi toplumla bir arada yaşamaktadır.

315

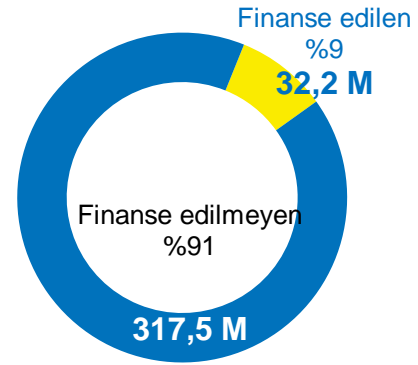
şartlı mülteci ve geçici koruma statü sahibi kişi üçüncü ülkeye yerleştirilmek üzere Ocak ayında ülkeden ayrılmıştır. Bu kişilerin %79'unu Suriyeliler oluşturmaktadır. UNHCR, 2021'nin ilk ayında üçüncü ülkeye yerleştirilmek üzere 465 dosya sunmuştur.

86.300

haneye COVID-19'la mücadele kapsamında tek seferlik acil nakit yardımı yapılmıştır. (Ocak sonu verileri)

UNHCR Türkiye Operasyonları İçin Talep Edilen Finansman (27 Ocak 2021 itibarıyla):

349 milyon 700 bin Amerikan doları

Önemli Gelişmeler – Ocak 2021

UNHCR-GİGM-PTT işbirliğinde, COVID-19'la Mücadele Kapsamında Tek Seferlik Acil Nakit Yardımı programı çerçevesinde yardımlar devam etmektedir. UNHCR, Ocak sonu itibarıyla yaklaşık 86.300 haneye nakit yardımı ulaştırmış, böylelikle başlangıçta belirlediği 85.000 hane hedefini tutturmuştur. Tespit edilen ihtiyaç sahibi hanelere nakit yardımı Mart sonuna kadar devam edecektir.

Ülke genelinde 545 hanelik bir örneklemle COVID-19 Acil Nakit Yardımı Programı Dağıtım Sonrası İzleme çalışmasının üçüncü aşaması tamamlanmıştır. Ekim-Aralık 2020 döneminde yardım alan 60.000 haneyi temsil eden bir örneklem belirlenmiştir. Dağıtım sonrası izleme çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen görüşmelerde başka koruma sorunları da tespit edilmiştir. UNHCR, bu durumların takibini yaparak faydalanıcıları ilgili hizmetlere yönlendirmektedir.

UNHCR, Ocak ayında 5 ülkeye 465 üçüncü ülkeye yerleştirme dosyası sunmuş, 6 ülkeye yerleştirilmek üzere yaklaşık 315 kişi (30'u Hollanda'ya olmak üzere) ülkeden ayrılmıştır. Pandemi sürecinde Hollanda'ya ilk kez yeniden yerleştirme yapılmıştır. UNHCR personeli, 8 noktada İl Göç İdaresi Müdürlükleri'nin desteği ile uzaktan değerlendirme yöntemlerinden faydalanarak uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerle mülakatlar gerçekleştirmiştir.

Koruma ve Ulusal İltica Sistemi

UNHCR, Avrupa Birliği finansmanı ve GİGM işbirliğiyle 3,5 yıldır yürüttüğü “[Türkiye’nin Ulusal İltica Sisteminin Kuvvetlendirilmesi](#)” projesini tamamladı. GİGM’nin kurumsallaşmış bir ulusal iltica sistemi oluşturmaya yönelik çalışmalarında teknik kapasite desteğinin sağlandığı, politika ve uygulamaların şekillendirildiği ve özel olarak geliştirilen araç ve mekanizmalarla iltica sisteminde süreklilik arz edecek bir gelişimin meydana getirildiği ülke çapındaki proje kapsamında Standart Çalışma Usulleri belgeleri, rehberler ve kitapçıklar da oluşturuldu. UNHCR, proje kapsamında ayrıca GİGM ile işbirliği içinde bir e-öğrenme platformu geliştirerek GİGM personeline yönelik sürdürülebilir bir eğitim mekanizmasının hayata geçirilmesi için 40 eğitim modülünü platforma kazandırdı. 27 Ocak 2021’de kamu kurum ve kuruluşları, barolar, STK’lar, akademi, diplomatik temsilcilikler ve uluslararası kuruluşlardan 60 temsilcinin katılımıyla internet üzerinden gerçekleştirilen kapanış töreninde yürütülen faaliyetler ve elde edilen çıktılar hakkında sunumlar yapıldı.

UNHCR, GİGM ile yürüttüğü işbirliği ve Türkiye’nin ulusal iltica sistemini kuvvetlendirmeye yönelik ortak çalışmaları çerçevesinde uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin farkındalığını artırmak ve GİGM, İl Göç İdaresi Müdürlükleri ve ülke genelinde uluslararası koruma ile ilgili çalışmalar yürüten diğer kurum ve kuruluşların personelinin kapasitesini geliştirmeye destek olmak üzere çok sayıda bilgilendirme materyali hazırladı. Hazırlanan belgeler basılıp 81 ildeki İl Göç İdaresi Müdürlükleri’ne ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlara dağıtıldı. Bu kapsamda adli yardıma erişim ve ilgili mevzuat hakkında posterler, hak ve yükümlülükler ile ilgili bilgi notları, yargı mensuplarına yönelik kitapçıklar, GİGM ve İl Göç İdaresi Müdürlükleri için menşe ülke bilgisi kılavuzları, HES kodu rehberleri, refakatsiz ve ailesinden ayrı düşmüş çocuklar için eğitim ve geçim konulu broşürlerin yanında birçok başka belge, poster ve broşürün basım ve dağıtımı gerçekleştirildi.

5-6 Ocak 2021’de GİGM ve İl Göç İdaresi Müdürlükleri’nden göç uzmanlarının, Türkiye Barolar Birliği Mülteci Hakları Komisyonu’nun, Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin de içlerinde yer aldığı 42 katılımcıyla “[Uluslararası Koruma Bağlamında Sınır Prosedürleri Çalıştayı](#)” gerçekleştirildi. Sınır kapılarında alınan uluslararası koruma başvuruları ile ilgili prosedürleri düzenleyen ulusal yasal çerçeve ve deneyimlerin paylaşıldığı çalıştayda UNHCR 10 Maddelik Eylem Planı, Mültecilere İlişkin Küresel Mutabakat ve AB’nin yeni Göç ve İltica Paketi da konuşuldu. Çalıştayın ana gündem maddelerinden biri de sınır kapılarındaki uluslararası koruma prosedürlerine ilişkin standart çalışma usullerinin hazırlanmasıydı.

UNHCR Türkiye, UNHCR Nürnberg Ofisi ile işbirliği içinde GİGM ve İGİM personeline yönelik olarak kayıt işlemlerinin, yönlendirme mekanizmalarının ve kalite güvence sisteminin incelenmesi amacıyla Almanya Federal Göçmen ve Mülteci Dairesi’ne (BAMF) bir [sanal çalışma ziyareti](#) düzenledi. 18-19 Ocak 2021 tarihlerinde gerçekleştirilen çalışma ziyaretinin amacı, daha önceki çalışma ziyaretlerinde olduğu gibi yeni gelen başvuru sahiplerinin kayıt ve yönlendirme işlemleriyle ilgili olarak GİGM personelinin kapasitesinin güçlendirilmesi ve mülteci statüsü belirleme (MSB) prosedürlerinde kullanılan kalite güvence mekanizmalarının incelenmesi şeklinde belirlendi. Alman yetkililer ülkelerindeki kayıt ve uluslararası koruma prosedürleri hakkında genel bir bilgilendirme yaptıktan sonra Federal Göçmen ve Mülteci Dairesi’nin görev ve sorumlulukları hakkında bir sunum gerçekleştirerek MSB kararlarına ilişkin kalite güvence sistemine açıklık getirdi. Çalışma ziyaretinde daha çok Türkiye’deki ulusal kalite güvence sisteminde de uygulama alanı bulacak şekilde, kalite güvence sistemi içerisinde karar ve mülakatların nasıl izlenip seçildiği hususları görüşüldü.

Koruma ve Sosyal Uyum

[Oryantasyon ve Geçiş Programları Çalıştayı](#) 25 Ocak 2021’de gerçekleştirildi. Türkiye’deki yabancılara oryantasyon brifingleri veren kuruluşlara yönelik bir platform sunan çalıştaya GİGM, Milli Eğitim Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Türk Kızılay uzmanlarının yanı sıra program modüllerinin geliştirilmesine katkı sağlayan akademisyenler ve UNHCR temsilcileri katıldı. Kadın ve çocuklara yönelik oryantasyon programları ve yetişkinliğe geçiş sürecindeki refakatsiz ve ailesinden ayrı düşmüş çocuklara yönelik programlara odaklanılan çalıştayda farklı kurum ve kuruluşların geçici koruma ve uluslararası koruma kapsamındaki yabancılara yönelik oryantasyon programlarını nasıl genişlettiği ve sosyal uyumu nasıl desteklediği konuları ele alındı.

Zorla yerinden edilmiş kadın ve çocuklar ile yetişkinliğe geçiş sürecindeki refakatsiz ve ailesinden ayrı düşmüş çocuklara ilişkin oryantasyon programı modülleri ve rehberler

Rehber ve eğitici el kitabı şeklinde hazırlanan program modülleri basıldıktan sonra İl Göç İdaresi Müdürlükleri'ne ve ilgili kuruluşlara dağıtıldı. Kadın ve çocukların entegrasyonunu kolaylaştırmaya yönelik belgeler oluşturuldu. Beş dile çevrilen belgeler GİGM, 81 ildeki İl Göç İdaresi Müdürlükleri'ne ve diğer ilgili kuruluşlarla paylaşıldı. Bununla birlikte Avrupa ülkelerinde mülteci çocukların okullara uyumu ve refakatsiz ve ailesinden ayrı düşmüş çocukların yetişkinliğe geçişine ilişkin araştırmalar başlatıldı.

Oryantasyon ve geçiş programları ve hazırlanan belgelerin Türkiye'deki kadın ve çocukların kendi kendine yeterliliğine katkı sağlaması, barınmaya erişim, hak ve hizmetler, şikâyet mekanizmaları, sosyokültürel durum gibi konularda Türkiye'de gerek duyacakları bilgi ve yaşam becerilerini onlara kazandırması hedeflenmektedir. Türkiye'de ilk kez hayata geçirilen refakatsiz ve ailesinden ayrı düşmüş çocuklara yönelik geçiş programı, çocukları kurum bakımı sonrası hayata hazırlamak için farklı beceriler kazandırmaktadır.

Yerel Düzeydeki Çalışmalar

UNHCR, ihtiyaç tespiti, malzeme yardımı ve mülteci girişimlerinin desteklenmesi konularında ülkenin dört bir yanındaki yerel makamlar, belediyeler ve ortaklarla işbirliği yapmaktadır. Ülke çapında hassas durumdaki gruplara maddi yardımların ve hijyen kitlerinin dağıtımı devam etmektedir.

UNHCR, Ocak ayında Güneydoğu Anadolu, Marmara ve Ege bölgelerinden 11 büyükşehir ve ilçe belediyesiyle **Koruma Sektörü İhtiyaç Değerlendirmesi** üçüncü aşamasına katılımları konusunda iki toplantı gerçekleştirdi. Tanıtım toplantısında çalışmanın arka planı, hedefleri, örneklem, metodoloji ve çalışma süresi hakkında belediye yetkilileri bilgilendirildi. Belediye koordinatörleri ve tercümanlarıyla yapılan ikinci toplantıda ise teknik detaylara girilerek anket ayrıntılı olarak ele alındı ve sorular cevaplandı. Belediyelerin çalışmaya katılım ve desteklerini tekrar teyit ettikleri toplantılarda yerel düzeyde veri toplamanın, ortak analizin ve kanıta dayalı program yaklaşımının önemi vurgulandı.

Marmara Bölgesi'nden Gaziosmanpaşa ve Sultangazi belediyelerinin başlattığı **Yenilikçi ve Girişimci Kadınların Desteklenmesi Projesi**, UNHCR desteğiyle UNHCR ortağı Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı tarafından yürütülecek. Türk ve uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kadınlara yemek ve tekstil sektörlerinde mesleki beceriler kazandırarak işgücü piyasasına girişlerinin kolaylaştırılması, niteliklerinin ve istihdam edilebilirliklerinin geliştirilerek bütünleşmelerinin sağlanması hedefleniyor. UNHCR, her iki projenin lansman toplantısına da davet edildi.

Gaziosmanpaşa Belediyesi ve Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı (WALD) işbirliğinde Yenilikçi ve Girişimci Kadınların Desteklenmesi Projesi Lansman Toplantısı ©WALD.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2020 yılında UNHCR ile işbirliği içinde **Belediye Personeline Yönelik Mülteciler Rehberi** ve **Mülteciler ve Yabancılar İçin Çok Dilli Kent Rehberi** belgelerini oluşturdu. UNHCR tarafından incelenen belgeler beş dile tercüme ediliyor. **Belediye Personeline Yönelik Mülteciler Rehberi**, belediye personelinin uluslararası ve geçici koruma mevzuatı, geçici koruma kapsamındaki yabancılar, uluslararası koruma başvuru ve statü sahiplerine sunulan hizmetler ve mevcut yönlendirme mekanizmaları hakkındaki bilgisini artırmak amacıyla hazırlanırken kent ve belediye hizmetleri hakkında bilgiler içeren **Mülteciler ve Yabancılar İçin Çok Dilli Kent Rehberi**, internette paylaşılıp yabancıların geri bildirimlerine göre düzenli olarak güncellenecek bir belge olma niteliğini taşıyor. Kapsayıcı hizmetlerin sunulmasını desteklemek üzere hazırlanacak basılı belgeler ilçe belediyelerine ve diğer ilgili kurumlara dağıtılacak.

Kendi Kendine Yeterlilik ve Eğitim

UNHCR, **kendi kendine yeterliliği** desteklemek ve sosyoekonomik koşulları iyileştirmek üzere ortaklarıyla birlikte online mesleki eğitim kursları, Türkçe kursları, destekleyici beceri eğitimleri ve online girişimcilik eğitimleri düzenliyor. Pandemi kısıtlamaları çerçevesinde kurs ve eğitimlerin büyük bölümü internet üzerinden gerçekleştirilirken aşçı çıraklığı, hizmet ve konuk ağırlama, bilgisayar teknolojileri, kuru temizleme, giyim ve tekstil gibi alanlardaki eğitimler yüz yüze devam ediyor. Ocak ayı sonuna doğru mesleki eğitim kurslarının düzenlendiği tüm Halk Eğitim Merkezleri tam kapasiteyle faaliyete geri dönmüş olup 2021 itibarıyla Halk Eğitim Merkezleri'nde verilen mesleki eğitim kurslarına %85'ini kadınların oluşturduğu 269 kişi katılmaktadır.

Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü, UNHCR ile birlikte hazırladığı bilgilendirici broşürü Bakanlığın internet sitesinde yayımladı. Şu anda Türkçe olarak yayımlanan **Kolay Çalışma İzni Başvurusu** isimli tek sayfalık broşür, geçici koruma sağlanan yabancılara nasıl çalışma izni başvurusunda bulunabileceklerini adım adım açıklıyor.

2021'in ilk **Yükseköğretim Çalışma Grubu Toplantısı**, 27 Ocak tarihinde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ile birlikte gerçekleştirildi. Katılımcıların 2021'deki eğitim önceliklerini, üniversitelerde sosyal uyumu ve uluslararası koruma ihtiyacı içinde olan gençler ve yerel toplumdaki gençler arasında güçlü bağlar kurma yöntemlerini ele aldığı toplantıda pandeminin akademik başarı ve akıl sağlığına etkisi, çevrim içi eğitimin geliştirilmesi, planlama süreçlerinde mültecilere yer verilmesi ve uluslararası koruma statüsü sahiplerini kapsayacak şekilde öğrenim ücreti muafiyeti konuları da görüşüldü. UNHCR ve UNICEF desteğiyle aynı tarihte gerçekleştirilen **Milli Eğitim Çalışma Grubu Toplantısı** kapsamında UNHCR eğitimde yenilikler başlığını taşıyan bir tartışma oturumunun moderatörlüğünü yürüttü.

UNHCR, **donörlerle olağan bilgilendirme toplantısını** 29 Ocak tarihinde gerçekleştirdi. Toplantıda COVID-19 aşılması ve 3RP lansmanıyla ilgili güncel bilgiler paylaşıldı. UNHCR Türkiye, 2021'deki öncelikleri ve İstanbul'daki belediyelerle yürüttüğü çalışmalar hakkında bir sunum yaptı. Toplantıya 11 ülkeden temsilciler katıldı. Aşılama programına uluslararası koruma ihtiyacı içinde olan kişilerin dâhil edilmesi, geleceğe yönelik COVID-19'la mücadele kapsamında acil nakit yardımı planları, gönüllü geri dönüş ve UNHCR-GİGM işbirliği konuları ele alındı.

UNHCR Türkiye olarak 2021'de verdikleri desteklerden ötürü donörlerimize teşekkürlerimizi sunarız:

Avrupa Birliği | Kore Cumhuriyeti | İsviçre | Almanya | İsveç | Hollanda | Danimarka | İrlanda | Belçika

İLETİŞİM

Amira Abd El-Khalek, Raporlama Müdürü, Türkiye, abdelkha@unhcr.org, Tel: +90 312 409 7420

BAĞLANTILAR

UNHCR Türkiye İnternet Sitesi | Bölgesel Portal – Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi | Bölgesel Portal - Akdeniz | Facebook | Twitter | Hizmet Danışmanlığı | UNHCR Help (Yardım) Sayfası | UNHCR Türkiye Bilgi Panosu | İyi Uygulamalar Portalı